Ч. 104. (275). Львів, середа, дня 26. цвітня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понедїлка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ піврóку	9·— „
„ чверть року	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ піврóку	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лише означені, а звертають ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання, заручини і т. и. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси плати[illegible] 30 сот.

Урядові воєнні звідомлення.

З дня 22. цвітня.

[З г]оловної австрійської кватири.

На російськім фронтї.

Наш огонь знївечив проби російських відділів, які хотіли підійти до наших ровів на північний захід від Дубна. Впрочім звичайні борби артілерії.

На італійськім фронтї.

На полудневім крилї нашого фронту на Побережі відперли ми кілька нічних нападів Італійців на Мон Фальконе. На відтинку Плекен прийшло в ночі до оживлено[ї] борби артілерії. На відтинку Коль ді Ляня заломив ся напад неприятеля між Сетсас і Мон Сіф.

На балканськім фронтї.

Не зайшло нічого важного.

Дня 23. цвітня.

На російськім і балканськім фронтї не зайшло нічо замітного.

На італійськім фронтї.

Атак неприятеля взяв напрям на полудново-західну часть Добердо. Воєнні діланя ограничено. На Побережі і в Каринтії місцеві борби артілерії. На Коль ді Ляна наші війська знов здобули вершок Ґрат і удержали його мимо атаку неприятеля. На відтинку Суґета і під Рівою борби артілерії.

Дня 24. цвітня.

На російськім фронтї.

Вчера воєнні діланя ослабли на цілім фронтї. На схід від Доброноси неприятельська міна ушкодила російські рови.

На італійськім фронтї.

Борба на полудново-західнім краю височини Добердо тревають дальше. Атаки берсаґлієрів заломали ся в нашім огни. На Коль ді Ляна відкинено пять італійських наступів.

На балканськім фронтї.

Спокій.

Заст. шефа ґен. штабу Ф. Гефер.

З головної німецької кватири.

З дня 22. цвітня.

На західнім фронтї.

На дорозі Лянґемарк-Іперн Анґлійці заатакували рови забрані їм 19 с. м. Третю часть тих ровів Анґлійці відібрали. По обох боках каналу Ля Бассе висадили кілька мін.

Неприятельський огонь справлений на місто Ленс і Роао викликав жертви в людях в тих містах. В Роао убито дитину і ранено дві женщини і одну дитину.

В Арґонах наші міни знищили французькі рови на узгірю „Вмерла Дівчина". На захід від Мози Французи обновили свої атаки на узгіре „Мертвий Чоловік". Всї атаки відкинено і Французи понесли великі втрати.

Серед завзятої борби ми забрали кусень ровів коло ліса Корст, а в ночі відібрали їх Французи. На схід від ріки зачала ся кровава борба піхоти на полудне від Одромон і на полудне від Дуомон. По обох сторонах тревав сильний огонь артілерії днем і ночію без перерви. На північний захід від Фресн ан Вевр взято в полон Французів з 154 дівізії. Показало ся, що Французи на тім фронтї виставили в бій 38 дівізий піхоти, з котрих 4 дівізії річника 1916 вже знищен.

На східнім фронтї.

На північний схід від [К]арбунівки знївечено російські атаки.

На балканськім фронтї.

Нічого нового.

Дня 23. цвітня.

На західнім фронтї.

Ми віддали здобуті рови на дорозі Лянґемарк Іперн, тому що заскірна вода не дала нам їх розібрати. Над раном відкинено атак Анґлійців на полудне від Ст. Ельоа.

Відперто анґлійські стежі по обох сторонах Баном-Альберт. Коло ле Валь не удав ся неприятельський атак при помочи ґазів. Клуб ґазу ударив на французькі становиська. На ліво від Мози на схід від Окур і на захід від „Мертвий Чоловік", здобуто неприятельські рови. На право від ріки в долині Вевр і на горбах Комбр тревають артілерійські борби.

На східнім фронтї.

На полудне від озера Нароч атак Росіян покінчив ся значними втратами. Борба артілерійська стала сильнійшою. Впрочім не було нічого важного.

На балканськім фронтї.

Спокій.

Дня 24. цвітня.

На західнім фронтї.

Діяльність огню на цілім фронтї була сильнійша як звичайно. В кількох місцях успішно бороли ся німецькі стежі. Коло Льоа відперто Анґлійців. Над Мозою відкинено французькі атаки. Також атаки в напрямі „Мертвий Чоловік" не удали ся Французам. Атак неприятеля коло Тіекурт заломив ся.

На східнім та балканськім фронтї ніяких змін.

Начальна управа армії.

Світова війна.

Російські війська у Франції.

МАРСИЛІЯ. Дня 20 с. м. прибули тут російські війська.

ПАРИЖ. Жофр повитав Росіян денним розказом. Росіяни готові бороти ся по стороні Франції на французькім фронті.

РОТЕРДАМ. „Courant" доносить з Парижа: Росіян прийнято з великим вдоволенєм. Добачують в тім правдиве співділанє союзників.

МАРСИЛІЯ. Росіяни, котрі тут прибули є добірним військом. Вони удали ся до табору в Мірабо коло Марсилії. Завтра виходять до табору в Мелї; ґенерал Кокет і ґенерал Ляхвільський обміняли ся сердечним повитанєм.

БЕРЛІН. Дневники пишуть, що прибутє Росіян до Марсилії є лише комедією. Коли б ходило о поміч, то прибутє Росіян державили б в тайнї, але Росіяни не є здібні до поважної помочі. Одушевленє Французів вказує, як зле стоять їх справи.

МЕДІОЛЯН. „Secolo" доносить: Росіяни, що прибули до Марсилії не є узброєні. Оруже мають одержати від Французів. Число їх досягає ледви бриґади. Як зачувати, часть російського війська лишить ся в Франції, а часть відіграє демонстраційну ролю в Солуні.

Новий конфлікт Америки з Німеччиною.

Нота Америки до Німеччини — Враженє ноти в Німеччині.

БЕРЛІН. Нота Америки вислана до Німеччини обговорює справу війни підводними лодками, як також розвій сеї війни від 15 лютого 1915 р. Нота Америки, доручена в пятницю урядови заграничних справ говорить, що американське правительство уважає справу корабля Сусе за покінчену. Сусе ніколи не був уоружений. Убито або ранено до 80 американських подорожних. Слїдство ведене американськими властями виказало, що корабель затоплено без попередного остереження, та що торпеду спровадили Німці.

Американське правительство жалїє, що німецьке правительство не оцінило поваги положення, подане в ноті з дня 16 с. м., яке витворило ся не лише з причини нападу на Сусе, але через цілу методу веденя війни підводними лодками. Події останних днів приневолюють американське правительство думати, що затопленє згаданого корабля є одним примiром методи і духа, що стремить до нищеня торговельних кораблів без розбору їх приналежности. Від часу оголошеня, що анґлійські води є воєнним простором, команданти німецьких підводних лодок, мимо протесту Америки поступають безглядно і нищать кораблї чужих держав. Німеччина не сповняє того, що прирекла. Навіть не остерігає чужих кораблів, уважаючи їх частию торговельної фльоти воюючих держав. Америка заховувала ся дуже терпеливо і все відносила ся прихильно до Німеччини. Тепер однак бачить, що веденє війни підводними лодками метод, якої придержує ся Німеччина, не дасть ся погодити з гуманними основами, з правами

невтральних країв і з правами людий, котрі не беруть участи в війні. Наколи Німеччина і дальше задумує вести немилосердну борбу підводними лодками і поширювати буде своє знищенє не зважаючи на святощі Америки, на міжнародні права, то Америка витягне з того консеквенції та вибере дорогу якою повинна іти.

Коли Німеччина незавидить сейчас, що зрікає ся дотепер̄ішної методи веденя війни підводними лодками і не докаже свого приреченя ділами, то Америка буде приневолена зірвати дипльоматичні зносини з Німеччиною. Америка з правдивим болем думає про таке зірванє, але почуває ся до обовязку вставити ся за невтральні народи.

Додаток до американської ноти стверджує, що французький корабель Сусе не був узброєний і що поцілено його торпедою. Капітан корабля бачив сліди торпеди та старав ся оминути її, але вже було запізно, бо торпеда експльодувала.

Вибух знищив зовсім корабель 80 осіб убито або ранено. Торпеду бачили ще инші свідки-подорожні. Відломки торпеди виказали, що походять з Анґлії або Франції, але формою були похожі на німецьку торпеду. Тому нема сумніву, що корабель знищила торпеда німецька. Ті факти потверджує також німецька нота з дня 10. с. м. Не можна сумаівати ся, що підводна лодка, котра дала причину до німецької ноти, затопила корабель.

БЕРЛІН. Як зачувати, Німеччина не прийме домагань Америки і положенє стає критичне. Такі погляди висказують дневники.

„Lokalanzeiger“ пише: Не можемо для теорії ворожого нам фільянтропа вирікати ся способу борби, котрий веде нас до побіди. Колиб Вільзон домагав ся від нас чогось більше, то німецкий народ підійме рукавицю, кинену йому Новим Світом в хвилі, в котрій боре ся з більшою частию Старого Світа о своє єствованє.

„Tägliche Rundschau“ підчеркує потребу безоглядної борби підводними лодками, бо лиш в сей спосіб можна приневолити Анґлію до мира.

Росіяни на румуньській границі.

„W. Allg. Ztg.“ доносить з Букарешту: Як зачувати, Росіяни в Бесарабії над румунською границею копають стрілецькі рови. „Minerva“ пише, що Росіяни опорожнили Новоселицю. Мешканців забрали в глубину Росії.

Наїзд німецьких літаків.

БЕРЛІН. Ескадра зложена з 10 німецьких літаків дня 22. цвітня заатакувала стацію літаків в Папенгольм на острові Озель і кинула 45 бомб. Замічено дуже добрий успіх. Один російський літак, пострілений упав. Мимо дуже енерґічного острілюваня повернули всі німецькі літаки.

Протест Японії.

ЛЬОНДОН. „Morning Post“ доносить урядово з Вашингтону: Японський амбасадор вручив департаментови стану протест в справі ухвали про еміґрацію, котра виключає азійських еміґрантів. Японське правительство вносить протест тому, що ухвала обиджає часть Японців і легковажить добру віру японського правительства. Протест Японії викликав занепокоєнє серед правительственних кругів.

Греція протестує дальше.

АТЕНИ. Грецьке правительство доручило почвірному порозумію письменний протест против замкненю заливу Суда. Протест писаний дуже енерґічно, підчеркує трудне положенє Греції наслідком нових кривд, котрих допускає ся коаліція на Греції.

З Китаю.

ПЕКІН. Туанші обняв уряд президента міністрів, теку війни і місію утвореня нового кабінету. Юаншікай згодив ся на відступленє міністерству цівільної власти. Надіють ся, що Туанші приєднає полудневий Китай.

ШАНҐАЙ. Китайський панцирник Гай-юи, котрий в неділю відвозив транспорти військ на полудневі острови архіпелягу Чу-сан, наїхав на корабель Гай-ню, котрий наслідком зудару затонув. З жовнірів і залоги на кораблі уратовано ся 30 людий.

Воєнна Рада в Парижі.

ПАРИЖ. В Палаті Елізейській відбуло ся вчера засіданє висшої ради для оборони краю. Предсідателем засіданя був Поанкаре.

Веніцельос кандидує.

ЖЕНЕВА. При доповняючих виборах до грецького парляменту на острові Мітиле, ліберали поставили кандидатуру Веніцельоса. В Драма кандидує його сторонник б. міністер Міхапульос.

Настрої в Голяндії.

БУДАПЕШТ. Б. голяндський президент міністрів Куйпер прибув до Будапешту і заявив на питанє, чи фортифікованє Флісінґен забезпечує Голяндію против Анґлії, що ніяка сила туди не дістане ся, навіть і анґлійська фльота. Настрої в Голяндії є поділені. Похід Німеччини на Бельґію викликав в Голяндії настрій протинімецький, однак поведенє коаліції супроти Греції, викликало обуренє проти коаліції а іменно тепер ширить ся дух протианґлійський. Президент міністрів заявив також, що мир тепер є близший чим давнійше.

Турецьке звідомленє.

КОНСТАНТИНОПЛЬ. З головної кватири доносять: Ірак: На правім березі Тиґриса, коло Бейтіса зведена там борба покінчила ся пораженєм неприятеля, котрий мав 4.000 убитих і ранених. Ми взяли до неволі одного майора, 2 офіцирів і кількох жовнірів. 14 машинових крісів дістало ся в наші руки.

В наслідок несподіваного нашого атаку утікли неприятельські війська, котрі були на відтинку Мотікі і на полудне від Бітліс. По 4. годинній борбі, котру зведено на узгірю Козма на схід від Муз, відкинено неприятеля на схід. В борбах на узгірю Коп, на захід від Аскале поздержано російський атак. Наш протиатак прогнав Росіян з узгіря на полудне. Над рікою Чопух малі сутички. Війська з Трапезунта задержали ся на відтинку Джевізлік. Наші надбережні сторожі бороли ся з російським відділом, котрий висів в Поляпане.

Похорони бл. п. Епископа С. Ортинського.

Американська „Свобода“ містить опис похоронів Епископа Сотера Ортинського, які відбулись в Філядельфії дня 29. марта. Вже о год. 8. вечером — пише „Свобода“ — катедра в Філядельфії була битком набита а довкола неї тьма народу, що хотїла дістатись до середини; та се було неможливе. Дня 30. марта розпочались похорони.

Домовина з тяжкого бронзу, накрита скляним віком, поміщена на високім підвисшеню, покритім чорним сукном. На підвисшенє уможливлений був вступ по степенях; виходило ся з одного боку, а сходило ся з другого. Довкола домовини було вільне місце для оглядання тіла. По правім і лівім боці катафальку стояли високі свічники і велика скількість преґарних пальм.

Тіло небіщика убране в архієрейські ризи, вишивані і гафтовані С. С. Василіянками після українських народних взірців. Руки зодягнені у фіолетні рукавички, держать дорогоцінний хрест. На пальци правої руки епископський перстень. На голові мітра. Жезл за домовиною; чаша на підвисшеню в головах домовини. Лице поважне, очи замкнені.

На богослуженю присутні: родина Покійного (2 сестри, брат і сестрінець), апостольский делеґат експ. І. Бонзано, 4 латинські епископи (між ними філядельфійський архіепископ Прендерґаст, богато висших достойників латинської церкви монсінйорів, мітратів і т. д.), грецько-католицке духовенство майже в комплєті і кількадесять римо-католицьких священників.

Епископ Никита Будка з Канади не приїхав: видко не допустили власти.

Саме перед початком богослуженя знято з домовини скляне віко і тїло Покійного відфотоґрафовано. Побіч домовини стояла підчас знимки родина.

По Службі Божій і панахиді встав апостольский делеґат з епископського престола і покропив тїло Покійного; за ним зробили тесаме всї инні римо-католицкі епископи і монсіньори. Накінци відбуло ся „Послїднє цілованіє“, підчас котрого священики тримали портрет Владики.

Першу проповідь виголосив сейчас по евангелію Вп. о. Й. Чаплинський, монастирський товариш Покійного. Подав коротенько житєпись небіщика від уродженя до смерти, підніс визначні черти Його характеру, Його місіонарський талан, згадав за тяжкі відносини, серед яких довело ся Покійникови працювати тут в Америці і попращав нарід в імени Владики і Владику в імени народа. Підчас сього закінченя дали ся чути голосні ридання, які заглушили слова знаменитого проповідника так, що він мусів своє пращанє кілька разів переривати.

Другу промову виголосив по заамвонній молитві Впр. о. В. Горзо, який говорив в імени духовенства і до духовенства. Темою його проповіди послужили перші слова Покійного, сказані до духовенства по Його приїзді до Америки: „Ви священики не слуги мої, але други мої“. Бесїда була добре обдумана і кидала деякі критичне світло на відносини духовенства до померщого епископа і на відворот.

По Службі Божій говорив нюйорський епископ Лявель, який в імени римо католицкого духовенства і американських католиків промовляв в заступстві кардинала Фарлея з Ню Йорку. З його бесїди видко було, що знав Покійного особисто, розумів Його тяжке положенє і вмів оцінити Його дяльність і заслуги для католицької церкви.

Останний промовляв (по анґлійськи) Впр. о. М. Підгорецький, котрий представив коротко долю греко-католицької церкви під теперішну пору, долю, яка постигла галицьких грецько-католицьких епископів підчас війни і величезну втрату грецько-католицької церкви в Америці через смерть бл. п, Сотера, котрий був „угольним каменем“ сеї церкви в Америці. При кінци подякував бесїдник римо-католицьким церковним достойникам за числену участь в похоронних обрядї. По українськи висловив о. Підгорецький сердечне співчутє родині Покійника, а відтак подякував всїм представникам і делеґатам ріжних товариств, інституций і орґанізацій.

Жалібний похід.

По скінченю всїх богослужень накрито домовину скляним віком, почім кількох священиків винесли її з церкви. В церкви чути спазматичний плач жінок і сиріт. За домовиною несено метaлеве віко, покрите живими цвітами. На улици передали священики домовину новозорґанізованому і умундурованому товариству „Українські Січові Стрільці“.

На чолї походу несено церковні хоругви і товариські прапори. Зі самої Філядельфії взяло участь 19 товариств, не згадуючи про кільканайцять околичних. За прапорами йшло місцеве церковне сестрицтво в білих одягах з чорними лентами через плечі і зі свічками в руках. На переді несено вінець Взагалі усїх вінців, несених представниками відповідних товариств, орґанізацій і інституцій було до 50.

За згаданим сестрицтвом ступав мужеський хор дякоучителїв і співав під батутою п. А. Ґели похоронні пісні. За хором ішло ґреміяльно духовенство, за духовенством сироти в сірих убранях і монахині Ч. С. С. В. Перед домовиною несено образ Владики, опісля домовину, за домовиною цвітами замаєне віко трумни, опісля ішла родина небіщика, представники австрійської і німецької дипльоматії під проводом п. Юрія Ґрівічіча (побіч п. Ґрівічіча йшли: німецкий ґенеральний консуль др. фон Штобе, австро-угорський консуль з Філядельфії др. Е. Петтерфі і секретар консуляту п. Василь Загаєвич), представники міської ради з Філядельфії, а на кінци представники ріжних українських товариств. По обох боках походу йшли вірні зі свічками в руках.

Похід перейшов головними улицями Філядельфії; вкінці вернув опять до катедри.

В церкви віднесено домовину до бічної нави по правім боці головного престола, де попереднього дня, за дозволом місцевих властий приготовлено на борзі вимуровану крипту. Тут поставлено домовину в мідяну скриню, на якій виднїла напись: „Епископ С. С. Ортинський помер 1916 року“, залютовано скриню і спущено на дно. Над домовиною відправлено ще раз панахиду, а підчас зворушаючого „Вічная память“ дали ся чути плачі та зойки сиріт і Сестер Василіянок, з котрих одна зомліла. На кінци Вп. о. Ал. Улицький візвав присутних до відмовлення 3 рази „Отче наш“ і „Богородице Діво“ за душу покійного Владики, почім кількох священиків відспівали зболїлим жалібним голосом останнє „Вічная память“.

НОВИНКИ.

— Відчит про Україну в Берлїні. В великій салї пруского сойму відбув ся д. 12. см. при великій участи публики відчит з рамени союза „Україна“ Ексцеленцій фон Ріхтера на тему „Україна в міжнароднім значіню“. Шановний

прелеґент представив щораз більшу вагу, яку набирає українське питанє не лиш в пресї та публичній думцї осередних держав, але також і в Анґлії, Франції та північній Америцї мимо некорисних услівий. Се вказує тільки на велике річеве значінє яке зискало вже українське питанє. Ексцеленція Ріхтер вказав на господарське значінє України та висказав бажаня, які є допустимі ізза ограниченя цензурою. Відтак повторив др. Шупп виклад про Україну, який мав в Липську п. з. „Брама Німеччини на схід“. На кінець представив прелеґент цїлий ряд світлин які малюють житє — бутє України, села і міста, історичні памятники, народну ношу і типи. — (Ukr. Korr.).

— **Положенє на Волинї.** На послїдному засїданю радив зїзд представників волинської ґубернії над заосмотренєм населеня в поживу та насїнє. Рішено розпочати запровіянтованє ґубернії при помочи повітових зїздів та при правительственній підмозї в квотї 900.000 рублїв. Справою заосмотреня провінції в правительственне збіже зайнялось міністерство рільництва та на жаль заінтересувалось сею справою дуже мало. Вкоротцї розпічнуть ся весняні роботи — та управа Волинї має до розпорядимости замість 2 міліонів пудів насїня тільки 25 тисяч! В наслїдок того поля лежать відлогом. Про відносини в вовинській ґубернії доносить „Русское Єлово“ з Свитомира. З волинської ґубернії видалено понад 30.000 німецьких кольоністів. Рівночасно зажадав волинський ґубернатор, щоб 3.000 німецьких і австро-угорських підданих ставились в протягу 2 тижнів, щоб були присутні при оцінцї їх посілостий. На підставі розпорядку властий поселюєть ся в посїлостях кольоністів, які мають конї, втікачів. Виселенє німецьких кольоністів з Волинської і інших українських ґубернїй спричинило для українського господарського житя велику шкоду.

— **До учителів укр. прив. ґімназії**, що з якихнебудь причин досї не могли обняти посад та не одержують ніякої платнї.

Минають вже майже два літа як увійшов в житє Укр. Запом. Комітет у Віднї і по своїм силам приходить з матеріяльною помічю военним збігцям і иншим землякам потерпівшим із-за війни, а між ними і учителям укр. прив. ґімназій. Одначе в протягу сього часу могло у матеріяльних відносинах учителів до тепер дещо змінити ся, на лучше чи на гірше, а що Укр. Запом. Комітет не має достаточних інформацій про теперішне матеріяльне положенє кождого з окрема, покищо здержав вже на цвітень дальшу висилку підмоги учителям згл. їх жінкам, що живуть поза Віднем або в Галичинї. На будуче може Комітет признавати всїм тим учителям згл. їх жінкам підмоги лиш о скільки потребуючі внесуть прямо до Комітету як слїд умотивовані прошеня. Отсим подає се орґанізація учителів укр. прив ґімн. всїм інтересованим до відома і радить всїм, що їм доси сю підмогу висилано, щоб у своїм інтересї сим скорше внесли до Укр. Запом. Комітету Відень VIII, Strozzigasse 32/12. згадані прошеня подаючи точно, чи вони є вже на посадї, чи при війську, а жінки, де їх мужі і чи побирають підмогу і яку.

— **Церковне мистецтво на галицькій Українї!** На сю тему відбув ся дня 17. с. м. відчит д-ра Владислава Подляхи в „Towarzystw-i historiczn-ім“ у Львові на звичайному місячному зібраню членів, в салї засїдань медичного видїлу на львівському унїверситетї. Після коротенького перегляду жерел — прелеґент звернув увагу на українське церковне мистецтво на галицькій Українї (по словам прелеґента „halicka Ruś“), доказуючи, що хоч процес розвою української штуки відбував ся з найбільшою пошаною для середньовічної релїґійно-артистичної традиції, то прецїнь галицько-українське мистецтво змінило свій вигляд, приноровлюючись до духа часу і місця. А розцїтом його XVIII столїтє, коли галицьке мистецтво сповнило ся творчими елементами й красними творами тодїшнього малярства. Вже само зіставленє церковних образів давнїйшої доби з іконостасами XVIII віку показує наглядно, який великий поступ зробила церковна штука на галицькій Українї, передовсїм під формальним композиторським взглядом. Студіюючи творчість тогочасного мистецтва — дійшов прелеґент до переконаня, що грецька традиція мала тільки незначний вплив на галицько-українське мистецтво, а так само московські впливи майже незамітні. За те льокальна практика й народня орнаментика мали домінуючий вплив на мистецтво Галичини й витворили новий стиль й напрям в церковному малярстві, який репрезентують гідно іконостаси церков в Рогатинї, у Львові, в Богородчанах і неістнуючий вже тепер іконостас церкви в Краснопущі. Вкінцї зупинив ся прелеґент на характеристицї вибраних образів комбінаційного стилю, який походить з галицької України а поширив ся на Волинї, Подїлю й Українї, не без впливу лишаючи й польське малярство XVII віку. — ік.

— **„Rolnictwo w Polsce“.** В салї фізичного інститута у Львові виголосив дня 13. цвітня проф. Ромер виклад на тему: „Хлїборобство в Польщі“ — на якому було — коли вірити словам „Wiek-у Now-ого“ — „велике“ число слухачів. Прелеґент говорив про те, що хлїборобський стан все залежним є від культурного степеня розвою даного народа, бо чим висша культура, тим красші вислїди із рільничого господарства. Се наглядно показує Німеччина, де інтензивна хлїборобська культура дає 400—550 кґр. і від 550—700 кґр. збіжа на одного мешканця Німеччини, між тим коли в Галичинї припадає 300 до 500 кґр, а на Українї 200—400 кґр. збіжа на голову. Значить ся, maximum на Українї рівняєть ся minimum в Німеччинї. Неменше характеристичні є числа ощадностий гроша, які доказують, що там, де хлїбороби мало свідомі — заощаджують розмірно мало гроший (не говорячи про суспільні кооперативи, господарські товариства і т. п.) а саме: на Литві припадає 1 корона заощаджена на особу, в Польщі 2 кор., на Українї 5 кор., в Галичинї 25 кор., в Австрії пересічно 50 кор., а в Німеччинї 150 корон на одного мешканця. Вкінцї зупинив ся проф. Ромер на основі управи українських земель замічаючи цїлком слушно, що на Підкарпатю безпотрібо засївають ґрунта вівсом, міжтим, коли при інтензивнїйшій працї й раціональній господарцї можнаб плекати там инші роди збіжа й ярин, а жизненна східна Галичина моглаб побільшити видатність рільних продуктів о 40% а Україна о 80%. Тільки недостача орґанїзації, господарського сучасного образованя, свідомости й просвіти спричиняє малу інтензивність хлїборобської продукції і є причиною великих національних втрат...

I. К—ч.

— **Польський полїтичний день.** Минулого четверга відбулось в Кракові засїданє виконного комітету полїтичної комісії Кола польського, на якім рішено скликати зїзд послів до Кракова на день 29 цвітня с. м.

— **„Korrespondenz Polonica“.** Під таким заголовком стала виходити у Відни польська часопись на німецькій мові для інформованя віденських дневників про польські справи. Редакцію сьої часописї обняв бувший редактор „Wiedeńsk-ого Kuryer-a Polsk-ого“, п. Роман Яворський, який супроти Українців станув на становищу „Słow-a Polsk-ого“. Тепер мати-ме п. Яворський нагоду далї продовжати свою роботу на віденському ґрунтї, і як сподїєть ся „Nowa Reforma“ (в числї з 15. с. м.) причинить ся до скріпленя польського впливу на віденсько-німецьку пресу. А се для Поляків важне у теперішню хвилю, коли зважить ся, що наближають ся важні полїтичні подїї в житю всїх народів австрійської монархії

Значить ся, такий інформаційний орґан для вжитку німецької преси по мисли польських бажань може принести польській справі неаби-які користи, тому ми звертаємо увагу на сей новий орґан. —ік.

— **Конфіската польських брошур.** Як доносить „Wiener Zeitung“ заборонило Долїнсько-австрійське намісництво поширюванє отсих брошур: 1) „La Polonia et la Guerra“, написав К., (Міляно, 1915, накладок Марцораті; 2) „La Polonia nella storia“. написав Attilio Vegey, (Турин, 1915, накладом Вінценцо Бона) і 3) „La Question Polonaise et l'opinion italienne, анонїмно, (Париж, 1915, накладом „Societe generale d'imprimerie et d'edation Leva“). Понадто заборонило галицьке намісництво на підставі розпорядку цїлого міністерства отсї польські неперіодичні видання: 4) „Informations documentees“ (видано в Льозаннї); 5) „Raison de l'Italie et la Canse Polonaise (видано в Льозаннї) і на польській мові брошура: 6) Владислава Белдовського „O miłości ojczyzny“ (Краків, 1916) та часописї „Okupacya Warszawy“ (виходить в Фрайбурґу в Швайцарії).—ік.

— **Лїтний час в Австрії.** Урядово оповіщують: Мінїстеріяльний розпорядок, який появить ся завтра впроваджує від 1. мая до 30. серпня 1916. т. зв. „лїтний час“. Він розпочинаєть ся 30. цвітня 1916. о год. 11 вечером, а кінчить ся 30. серпня о першій годинї по півночи.

— **В місяць по авдієнції у примаса кард. д-ра Черноха.** До одної з краківських часописий доносять з Будапешту, що в північно-східній Угорщинї заходами гр. кат епископа Новака за згодою угорського правительства заведено григоріянський календар, кирилицю в шкільних підручниках заступлено латинкою, а старославянську мову викинено зовсїм з грецько-католицької лїтурґії. Очивидно на її місце введено мадярську.

— **Ще в справі нового календаря в Станиславівщинї.** „N. Fr. Presse“ доносить: Гр.-кат. епископ Хомишин видав послїдними часами посланіє в якім вказує на мотиви, які спонукали його впровадити новий календар в місце юліянського; після його думки теперішна пора є найпригіднїйшою, щоб тим рішучим кроком прилучитись до західної культури.

— **Засудженє польського редактора „підземної“ часописї.** Як доносить „Nowa Reforma“ (в числї з 10. с. м.) покарав німецько-цїсарський суд окружний в Лодзї, засудом з дня 4. цвітня с. р. редактора Зиґмунта Робакевича, за потайне видаванє польської часописї „Strażnica“, яку видавав він в серпнї-вереснї 1915 р. без дозволу цензури. За те, а рівночасно за инші пресові переступства звязані з видаванєм „Strażnic-и“ (не менше за нельояльний напрям часописї), за недозволену кольпортаж і т. п. „здєлки“ засуджено п. З. Робакевича на три місяцї вязницї і 300 марок гривни.

— **Кіно „Червоного Хреста“** в ул. Академічній ч. 8 висвітлює від вторка до четверга незвичайний фільм з области правничо-психольоґічної, чи вбійника належить укарати смертю, чи полишити власній судьбі п. з. „Морд о честь“ драма в 3 актах. Окрім сього Военний тижневник, актуальні знимки з военного терену, „на одній нозї“ комічне, зрадливий відтиск пальця, драма в 1 актї, „Макс шукає посади“ комічне „Новітнє подруже“, знаменита комедія в 3 актах.

— **Людове кіно „Червоного Хреста“** в ул. Городецькій 2 б. висвітлює від вторка до четверга на спеціяльне жаданє „Під тим знаменем побідиш“ велика середновічна драма в 5 частях; окрім сього: Военний тижневник. актуальні знимки з военного терену; „Жених замкнений“, комічне.

— **На „Зелїзного Лицаря“** зложили дальше в коронах: Уряд парох. гр.-кат. св. Параскевії 5, П. Гриньовський 5, Р. Гофферманн капітан 1, А. Бенецький 10, І. Розанковська 5, Г. Шухевичева 5, З. Цехановський проф. політ. 10, Е. Бялковський 5, Львівське Стрілецьке Товариство „Стрільниця“ 50, Йос. Найманн 50, о. П. Врединський рим.-кат. парох кост. св. Антонього 2, Тов. Взаєм. поміч гал. і бук. учителів і учительок“ 10, М. Мороз 10, Інститут С.С. Назаретанок 20, ц. к. Команда військова в Перемишли 50, Йос. Онишкевич ц. к. нотар 20, о. Др М. Тарнавський 10, о. еп. К. Фішер Перемишль 20, проф. Т. Фідлер 5, проф. Бр. Павлевський 10, А. Бішоф дир. фабр. карт 10, К. Шандровський секр. Маґіст. 20, Др М. Цеттербавм 10, І. Шульце архітект 20, Ґ. Рущинський 10, Г. Міколяш 30, проф. Др В. Серадзкий 20, Др О. Колесса проф. ун. 25, Др Йосиф Качковський 10, В. Клосовська 10, В. Теренкочи 10, К. Склепінський 5, Марія Соболевська 10, Я. Штро радник цїс. 100, Пал. Адвокатів 100, о. Д. Лопатинський 10, Мійське Касино 10, М. Завойський 2, А. Ербар аптикар 10, І. Рапс 5, Контр. відділ рах. Від. Кватирункового К. 2 А. 62, ц. к. резер. шпиталь ч. І. 30, пол. шпиталь ч. 3/4 10·50, Р. Дзєсьлевський 5, К. Бандрівський 5, Збір учительок de Notre Dame 20, Ст. Здобницький 20, О. Гавненкова 5, Др Люд. Давм 10, Militärbahnhof Львів добровільні датки доставців 3.000, Др. К. Ожеховський доцент унїв. 10, Д. Коренець 10, Синдикат Тов. „Сільський Господар“ 50, Йос. Пузина проф. унїв. 5, о. С. Шидельський 10, І. Звязкова друкарня 10, II. Резервовий шпиталь, віддїл офіцирський 50, Людв. Штаркова 5, А. Мокрицький 10, А. Мокрицька 10, К. Якубовський власт. друкарнї 50, Монастир О.О. Францїшканів 50, А. і Я. Левицькі 100, Др К. Заґаєвський 2, В. Єеклер директор 50, Др М. Пачовський проф. ветер. Академії 10, Ц. к. Команда 2. Армії 500, Д. Старосольський 5, М. Чарпяковська 1, А. Домбський дир. Союза землї 20, Др Йосиф Нуссбавм-Гілярович проф. 9, В. Боберська 2, М. Лазовський 20, Купелевий заклад св. Анни А. Мільські і І. Шульц 100, о. Теофіль Бобикевич 4, Австро-угорський Банк, філїя 200, о. канонїк Васілевський 6.

— **Великдень для У.С.С. у Львові.** Вдруге довелось нам святкувати се велике свято в стрілецькому одязї. Торік в сей час були ми далеко від любих, в полї, на височинах Карпат серед граду куль. Торічний Великдень був у нас облитий горячими сльозами. Пригадую той гарний погідний день, як було чути грімкі акорди вистрілів з армат; а між тим грохотом і шумом тихесенько співало стрілецтво „Христос воскрес“. Очима душі бачили ми наших рідних під московським ярмом — і немов сказала нам судьба „борітесь а поборите!“ Сповнила ся часть наших горячих бажань і довело ся в радости

святкувати се урочисте свято у Львові. За стаpанем Вп. Пань Жіночого Комітету відбуло ся в комнатах „Бесїди“ спільне свячене для У.С.С. а то з приюта і зі станиці. При спільнім свяченім виголосив промову о. канонїк Чапельський, котрий підбадьорив молодців до дальшої боротьби. Курінний атаман Др. Волошин в імени всїх там присутних стрільців склав Вп. Паням як найсердечнїйшу подяку за стараня і вніс оклик в честь цїсаря Франца Йосифа І. та найвисшого нашого команданта архикн. Фридриха. Між иньшими був далекий гість професор шведського унїверситету Енсен. О. канонїк Чапельський представив його і склав сердечну подяку, почім стрільцї відспівали в його честь „Многая лїта“. Професор Енсен встав і дрожачим голосом промовив: Дуже тїшу ся, що можу бачити У.С.С. тих борців, котрі готові віддати житє за волю і самостійність України. Жалко минї, що не можу промовляти до вас українською мовою. Я як шведський горожанин обзнакомлений дуже добре з українською справою; Знаю історію, минуле України. Так як давнїйше лучились Шведи з Україною, щоб вибороти для себе свободу так і нинї приязно відносимо ся до вас. Боріть ся — ви в сїй війнї показали, що не згинув ще сотки лїт гноблений український нарід. Великий ще шлях трудів стелить ся перед вами та сильна воля поведе вас далеко на любу Україну.

Вже старший чоловік професор Енсен говорив довго; в часї промови був так зворушений, що з його очий котились слези... По промові загреміли голосні оплески, а потім „Ще не вмерла Україна“. Опісля говорила многозаслужена Вп. Панї Білецька. Вона немов рідна матір в сльозах згадала історичне се свято, згадала тих котрі вже спочивають під зеленою муравою. Стрільцї відспівали „Не пора“. Товариство забавлялось до пізного вечера.

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 26. цвітня 1916.

Нинї: 26. цвітня гр.-кат. Арфемона римо-кат. Клета і Мар.

Завтра: 27. цвітня гр.-кат. Мартина римо-кат. Анастаз.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 25. цвітня 1916.

На російськім і балканськім фронтї положенє незмінене.

На італїйськім фронтї.

На полудново-західнім краю високорівнї Добердо після відпертя італїйських наступів настав менше більше супокій.

На північний захід від Сан Мартіно наші відділи вдерлись до ворожого становиска, доконали розсаджень, знищили тяжкі метачі мін і виповнивши сю задачу після пляну вернули до своїх ровів.

В відтинку Заґера вивязались значні огневі бої. Вершок Коль ді Ляни острілювали ми якийсь час з тяжких моздірів.

Заступник шефа Генерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

По обох сторонах діяльність артилерії і летунів була дуже сильна.

На захід від Мози в ночи на північний схід від Avoncourt зведено бій на ручні ґранати.

Наступ підпринятий в кількох филях на наші рови на схід від височини Мертвий Чоловік зломили ми огнем піхоти.

Наші летуни обкидали численними бомбами многі ворожі місцевости, поміщеня військ і етапи.

Ворожий самолет артилерійським огнем зістрілено коло Tahure, а другий знищено на схід від Мози. Сей останнїй перевернув ся в воздусї і впав.

На східнім фронтї.

На полудневий схід від Гарбунівки знов зломано російський наступ, причім Росіяни понесли значні втрати.

Німецька ескадра самолетів заатакувала зелїзницю і магазини в Молодечній. Запримічено добрий вислід атаку.

На балканськім фронтї.

Нїчо нового.

Начальна управа армії

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.